

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a földhasználathoz, a földhasználat-megváltoztatáshoz és az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó üvegházhatásúgáz-kibocsátásnak és -elnyelésnek a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretbe történő beillesztéséről, valamint az üvegházhatásúgáz-kibocsátás és az éghajlatváltozással kapcsolatos egyéb információk nyomon követésének és bejelentésének rendszeréről szóló 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról

(COM(2016) 479 final – 2016/0230(COD))

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a stabil és alkalmazkodóképes energiaunió megvalósítása és a Párizsi Megállapodásban vállalt kötelezettségek teljesítése érdekében a tagállamok által 2021-től 2030-ig kötelezően teljesítendő éves üvegházhatásúgáz-kibocsátás-csökkentések meghatározásáról, valamint az üvegházhatásúgáz-kibocsátás és az éghajlatváltozással kapcsolatos egyéb információk nyomon követésének és bejelentésének rendszeréről szóló 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról

(COM(2016) 482 final – 2016/0231(COD))

(2017/C 075/17)

Előadó: **Tellervo KYLÄ-HARAKKA-RUONALA**

Társelőadó: **Mindaugas MACIULEVIČIUS**

Felkérés:	Tanács, 2016.8.25. Európai Parlament, 2016.9.12. Európai Bizottság, 2016.7.20.
Jogalap:	az Európai Unió működéséről szóló szerződés 192. cikkének (1) bekezdése és 304. cikke
Illetékes szekció:	„Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem”
Elfogadás a szekcióülésen:	2016.11.24.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2016.12.14.
Plenáris ülés száma:	521.
A szavazás eredménye:	210/0/2
(mellette/ellene/tartózkodott)	

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottság időszerű javaslatait, amelyek az üvegházhatásúgáz-kibocsátás 2030-ig valamennyi gazdasági ágazaton és társadalmi szektoron belüli csökkentésére vonatkozó uniós kötelezettségvállalás végrehajtására irányulnak. Az EGSZB azonban hangsúlyozza, hogy ezzel egyidejűleg figyelembe kell venni az éghajlatváltozás csökkentésével kapcsolatos hosszú távú globális kihívásokat. Ehhez mélyrehatóan meg kell vizsgálni, hogy a globális, uniós és nemzeti szintű erőfeszítésekre tekintettel megfelelő-e a jelenlegi uniós éghajlat-politikai megközelítés a szén-dioxid-kibocsátás szempontjából semleges világba vezető út megvalósításához.

1.2. Az erőfeszítés-megosztás kapcsán az EGSZB teljes mértékben egyetért azzal a nézetrel, miszerint a méltányosság és a költséghatékonyság biztosítása érdekében figyelembe kell venni a tagállamok közötti különbségeket. A valódi költséghatékonyság méltányos módon történő megvalósítása érdekében azonban az erőfeszítés-megosztással kapcsolatos számításoknál minden tagállamban egyszerre mindkét szemponttal foglalkozni kell, és oly módon kell a célokat kitűzni, hogy a vonatkozó költségek minden egyes ország számára azonosak legyenek. Az erőfeszítés-megosztás terén mutatkozó hiányosságok miatt az EGSZB fontosnak tartja rugalmassági mechanizmusok bevezetését és azok továbbfejlesztését.

1.3. A földhasználat, a földhasználat-megváltoztatás és az erdőgazdálkodás (LULUCF) 2030-as keretrendszerbe történő beillesztése révén az uniós éghajlat-politika egy figyelemre méltó új elemmel bővül. Az EGSZB szükségesnek tartja, hogy ezt oly módon illesszék be, ami hosszú távon erősíti a szén-dioxid-semlegességet. A bioalapú természeti erőforrások fenntartható hasznosítása és az azokkal való aktív gazdálkodás – ideértve a fenntartható erdőgazdálkodást és az

éghajlatbarát élelmiszer-termelést –, azaz a fenntartható biogazdaság ezen átmenet egyik fontos eleme, amellyel a környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból fenntartható növekedés biztosítása érdekében körültekintően kell foglalkozni.

1.4. A mezőgazdaság és az erdőgazdálkodás szerepe holisztikus megközelítést követel meg az uniós éghajlat-politika részéről. A kibocsátáscsökkentést és a szénmegkötést egyaránt figyelembe kell venni, csakúgy mint az alkalmazkodást és az élelmezésbiztonsággal kapcsolatos kihívásokat. A Párizsi Megállapodás szigorú kötelezettséggé előírja, hogy intézkedéseket kell hozni annak érdekében, hogy a globális felmelegedés mértékét jóval 2 °C alatt tartsák, és további erőfeszítéseket tegyenek a hőmérséklet-emelkedés 1,5 °C-ra való korlátozása céljából, növeljék az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásaihoz való alkalmazkodási képességet, és az élelmiszer-termelés veszélyeztetése nélkül ösztönözzék az azokkal szembeni ellenálló képességet, valamint az alacsony üvegházhatásúgáz-kibocsátással járó fejlesztéseket. Ezért az éghajlatváltozás mérséklésével párhuzamosan a mezőgazdasági ágazatban szükséges ellenálló képesség fokozásával is fontos foglalkozni.

1.5. Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy ismerjék el az erdők és a fenntartható erdőgazdálkodás szénelnyelőként betöltött döntő szerepét és a bennük rejlő lehetőségeket, valamint a társadalmi, környezetvédelmi és gazdasági előnyöket.

1.6. A szénmegkötés kérdése nemcsak az erdővel borított földterületekhez, hanem mindenekelőtt az erdőállomány-növelés és az erőteljes fotoszintézis aktív erdőgazdálkodás révén történő előmozdításához, valamint a faalapú biomassza termékek és az energia előállítása során való fokozott igénybevételéhez kapcsolódik. Az erdészeti erőforrások hasznosításának korlátozása az öregedő és lassan növekvő erdők miatt hosszú távon a nyelők csökkenését eredményezné. A szántóterületeken és a gyepterületeken ehhez hasonlóan a termés növekedési és betakarítási ciklusa biztosítja, hogy a szén-dioxid elnyelése a lehető leghatékonyabb maradjon.

1.7. Az EGSZB fontosnak tartja, hogy átlátható és egységes mérőszámok segítségével tudományosan értékeljék a kibocsátást és az üvegházhatású gázok elnyelését. Arra kéri az Európai Bizottságot, hogy oly módon dolgozza ki a terület- és erdőgazdálkodásra vonatkozó elszámolási szabályokat, hogy azok tükrözzék a tényleges kibocsátás és a szénmegkötés mértékét. Ezenkívül a nemzeti erdőgazdálkodási referenciaszinteket az erdészeti erőforrások előre jelzett fenntartható felhasználásának megfelelően kell a tagállamoknak megállapítaniuk. Az EU-nak emellett az erdők globális megfigyeléséhez pontos műholdas eszközt is ki kellene fejlesztenie. Ezenfelül megfelelő elszámolási módszereket kell kidolgozni a szén-dioxid mezőgazdasági területeken történő, nem fás növények általi megkötését illetően. Fontos továbbá, hogy a földhasználati ágazat biomasszához kapcsolódó kibocsátásait más ágazatokban ne számolják el (kettős elszámolás).

1.8. Az EGSZB arra ösztönzi az egyes tagállamokat, hogy a civil társadalomnak a folyamatba nemzeti, regionális és helyi szinten történő fokozott bevonásával vezessenek be alulról építkező ambiciózus nemzeti politikákat a földhasználati ágazat tekintetében.

1.9. Az EGSZB elismeri, hogy a nagyra törő javaslatok sikeréhez fenntartható pénzügyi erőforrásokra van szükség, és arra ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy a meglévő finanszírozási eszközök mellett e célok elérésének támogatása érdekében az EBB-vel együttműködve hozzon létre egy külön finanszírozási eszközt. Emellett intenzív kutatásra és innovációra van szükség az éghajlatváltozás mérséklését célzó új módszerek kidolgozásához és elfogadásához.

2. Bevezetés

2.1. Az Európai Bizottság 2016. július 20-án rendeletjavaslatokat nyújtott be a tagállamok által 2021-től 2030-ig teljesítendő üvegházhatásúgáz-kibocsátás-csökkentések meghatározásáról (a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó erőfeszítés-megosztás), valamint a földhasználat, a földhasználat-megváltoztatáshoz és az erdőgazdálkodáshoz (LULUCF) kapcsolódó üvegházhatásúgáz-kibocsátásnak és -elnyelésnek a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretben történő beillesztéséről. Az Európai Bizottság ezzel egy időben egy közleményt is előterjesztett az alacsony kibocsátású mobilitás európai stratégiájáról. Az EGSZB e véleményben a javasolt rendeletekkel kapcsolatos nézeteinek ad hangot, míg a közlekedésre vonatkozó közleménnyel kapcsolatos nézeteit egy másik véleményben (TEN/609) fejt ki.

2.2. A javaslatok az üvegházhatásúgáz-kibocsátás 2030-ig 1990-hez képest legalább 40 %-os csökkentésére vonatkozó uniós kötelezettségvállalás végrehajtásának részét képezik. Ahogy arról az Unió megállapodott, a 2030-ra kitűzött cél eléréséhez a 2005-ös szinthez viszonyítva az EU kibocsátás-kereskedelmi rendszerébe tartozó ágazatokon belül 43 %-os, az egyéb (e rendszeren kívüli) ágazatokban pedig 30 %-os kibocsátáscsökkentésre van szükség. A kibocsátás-kereskedelmi rendszerrel szóló irányelv felülvizsgálatát az Európai Parlament és a Tanács jelenleg végzi. Az EGSZB e felülvizsgálattal kapcsolatos nézeteit a NAT/675. sz. véleményében fejt ki.

2.3. A javasolt rendeletek a kibocsátás-kereskedelmi rendszeren kívüli ágazatokra és tevékenységekre vonatkoznak, többek között a közlekedésre, az építőiparra, a mezőgazdaságra, a hulladékgazdálkodásra, valamint a földhasználatra és az erdőgazdálkodásra. A tagállamok kibocsátáscsökkentési célértékeit kiterjesztették a 2020-ig tartó időszakra vonatkozó uniós éghajlat-változási célértékekről szóló jelenlegi erőfeszítés-megosztási határozatra, mivel a földhasználatot és az erdőgazdálkodást most először vonták be az EU energiaügyi és éghajlat-politikai keretrendszerébe. Mostanáig a Kiotói Jegyzőkönyv keretében foglalkoztak e területekkel.

2.4. Az Európai Bizottság differenciált nemzeti kibocsátáscsökkentési célértékeket javasol, hogy azok megfeleljenek az Európai Tanács által szorgalmazott méltányosság és költséghatékonyság elvének. Az egyes tagállamok 2030-ra vonatkozó célértékei 0 % és 40 % között mozognak. A földhasználatot és az erdőgazdálkodást illetően az Európai Bizottság javasolja, hogy a számviteli szabályoknak megfelelően kiszámított kibocsátások és elnyelések minden tagállamban egyensúlyban legyenek.

2.5. Az Európai Bizottság javasolja, hogy folytassák a rugalmassági rendszert, amely lehetővé teszi a kibocsátási jogosultságok tagállamok közötti átruházását és a tervezési időszakok közötti átvitelét. Az Európai Bizottság emellett olyan új rugalmassági intézkedéseket is javasol, amelyek az erőfeszítés-megosztási ágazat számára lehetővé teszik bizonyos kompromisszumok megkötését az ETS alá tartozó és a LULUCF-ágazatokkal.

2.6. A javasolt rendeletek az üvegházhatásúgáz-kibocsátás nyomon követésével és bejelentésével ugyancsak foglalkoznak, ideértve a földhasználatra és erdőgazdálkodásra vonatkozó elszámolási szabályokat is.

3. Általános megjegyzések

3.1. Az EGSZB összességében üdvözli az Európai Bizottság időszerű javaslatait, amelyek az üvegházhatásúgáz-kibocsátás 2030-ig valamennyi gazdasági ágazaton és társadalmi szektoron belüli csökkentésére vonatkozó uniós kötelezettségvállalás végrehajtására irányulnak. Hangsúlyozza azonban, hogy ezzel egyidejűleg figyelembe kell venni az éghajlatváltozás csökkentésével kapcsolatos hosszú távú globális kihívásokat. Ez azt jelenti, hogy a szakpolitikáknak és az intézkedéseknek összhangban kell állniuk a szén-dioxid-kibocsátás szempontjából semleges világ megvalósítására irányuló hosszú távú céllal.

3.2. Az EGSZB a legutóbbi véleményében (NAT/690) arra kérte az Uniót, hogy a globális éghajlatra gyakorolt pozitív hatásának („szénkéznyomának”) növelésére törekedjen ahelyett, hogy kizárólag a saját kibocsátásának csökkentésére összpontosítsa. Következésképpen a 2030-ra vonatkozó éghajlat-politika keretében a harmadik országok számára kínált éghajlat-politikai megoldásokat, illetve a harmadik országokkal közösen végrehajtott projekteket is ösztönözni kell, tekintve, hogy a Párizsi Megállapodás egy új nemzetközi együttműködési mechanizmusra hivatkozik az éghajlatváltozás elleni küzdelem terén.

3.3. Az EGSZB a fent említett véleményben egy hatékonyabb éghajlati uniót is szorgalmaz, ahol az éghajlati szempontokat szorosan beépítik az ehhez kapcsolódó, egységes piacot érintő politikákba. A közös kibocsátáscsökkentési célérték tagállami célértékekre való felosztása a szétforgácsolt és a dezintegráció irányba vezethet. Az EGSZB ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a 2030 utáni időszakra vonatkozó uniós éghajlat-politikát illetően a kibocsátáskereskedelmi rendszeren kívüli ágazatokban is vizsgálja meg a következetesebb közösségi megközelítéssel kapcsolatos választási lehetőségeket és eshetőségeket.

3.4. Az ágazati megközelítés – a tagállamok közötti erőfeszítés-megosztással szemben – egy másik lehetséges éghajlat-politikai irányvonal. A közlekedésről szóló közlemény e megközelítésen alapul. Az EGSZB fontosnak tartja, hogy különbséget tegyenek az egységes piacot érintő kérdések, illetve a nemzeti jellegű kérdések között. Általánosan fogalmazva, az ágazati megközelítés jobban illeszkedik az egységes piachoz, míg az országspecifikus megközelítés az olyan kérdések esetében bír jelentőséggel, mint a nemzeti természeti erőforrásokkal való gazdálkodás. Ez különösen igaz az erdészeti politikák tekintetében.

3.5. A földhasználat és az erdőgazdálkodás 2030-as keretrendszerbe történő beillesztése révén az uniós éghajlat-politika egy figyelemre méltó új elemmel bővül. Az EGSZB szükségesnek tartja, hogy ezt oly módon illesszék be, ami hosszú távon erősíti a szén-dioxid-semlegességet és a fenntartható növekedést, ahelyett, hogy kizárólag a rövid és középtávú fellépésekre összpontosítanának.

3.6. A kibocsátás csökkentésének és a szén-dioxid-tárolás növelésének szükségessége arra ösztönöz, hogy a biomaszát a különféle biotermékek esetében nyersanyagként, illetve a megújuló energiatermelésben erőforrásként használják, ideértve a fenntartható bioenergiának a közlekedés szén-dioxid-mentesítéséhez kapcsolódó felhasználását is. A fenntartható biogazdaság, azaz a bioalapú természeti erőforrások fenntartható hasznosítása és az azokkal való fenntartható gazdálkodás tehát a szén-dioxid-semlegességre való átmenet egyik kulcseleme.

3.7. Az erdészeti ágazat kulcsfontosságú szerepet játszhat a szén-dioxid-kibocsátás csökkentésében, a megújuló energia növelésében és a fenntartható fogyasztás előmozdításában. A jövőbeli fenntartható kitermelési szint növelését célzó hosszú távú erdőgazdálkodási beruházásoknak köszönhetően növekednek az uniós erdészeti erőforrások. A biomassza fokozódó felhasználása szintén aktív erdőgazdálkodást tesz szükségessé a jövőben.

3.8. Az EGSZB hangsúlyozni kívánja, hogy az uniós éghajlat-politika nem szabhat korlátokat az erdők hasznosítása terén, feltéve, hogy a kitermelés nem haladja meg az erdészeti erőforrások növekedését, valamint fenntartható erdőgazdálkodási gyakorlatot folytatnak. Az erdészeti erőforrások hasznosításának rövid távú korlátozása hosszú távon a nyelők csökkenését eredményezné.

3.9. Az éghajlatváltozás az élelmezésbiztonsággal is szorosan összefügg, különösen globális szinten. Ezért rendkívül fontos, hogy az élelmezésbiztonsággal és az éghajlatváltozás mérséklésével kapcsolatos kihívásokra egyszerre tudjanak választ adni. A megművelhető földterületnek és az urbanizációs nyomásnak a termelékenység fenntartható növelésére kellene ösztönöznie annak érdekében, hogy Európa kivehesse a részét az élelmezésbiztonsággal kapcsolatos globális kihívás kezeléséből.

3.10. A mezőgazdasági ágazat nettó kibocsátását illetően az EGSZB emlékeztet arra, hogy hasonlóan nagyra törő javaslat született a nemzeti kibocsátási határértékek vonatkozásában is, és a következetesség biztosítása mellett kéri, hogy a különböző jogszabályok kidolgozása és végrehajtása során kerüljék az egymást átfedő terheket.

4. Részletes megjegyzések az erőfeszítés-megosztási javaslattal kapcsolatban

4.1. Az Európai Bizottság szem előtt tartotta az Európai Tanács arra irányuló felhívását, hogy javaslatában vegye figyelembe a méltányosság és a költséghatékonyság elvét. Az EGSZB teljes mértékben egyetért azzal a nézettel, miszerint mind a méltányosság, mind a költséghatékonyság biztosítása érdekében figyelembe kell venni a tagállamok közötti különbségeket. Ide tartoznak az országok sajátosságai és kiindulópontjai, valamint a kibocsátáscsökkentésben rejlő gazdasági és társadalmi lehetőségek terén meglévő különbségek.

4.2. Az EGSZB azonban felhívja a figyelmet arra, hogy a javasolt megközelítés nem vezet a legjobb eredményre uniós szinten, mivel a méltányosságot és a költséghatékonyságot külön-külön veszik figyelembe. A valódi költséghatékonyság méltányos módon történő megvalósítása érdekében a számításoknál minden tagállamban egyszerre mindkét szempontot figyelembe kell venni.

4.3. Ideális esetben a leginkább költséghatékony megoldás megtalálásához minden tagállamban ki kellene számolni a kibocsátáscsökkentési költséggörbéket, és a célértékeket azon a ponton kellene meghatározni, ahol a GDP-arányos határköltségek megegyeznek. Ez megszüntetné az esetleges túlzott mértékű kvótakiosztás problémáját is. A másik lehetőség az lenne, hogy egyforma relatív célértéket határoznak meg minden ország esetében, majd a legjobb megoldás megtalálásához rugalmassági mechanizmusokat alkalmaznak.

4.4. Az EGSZB megjegyzi, hogy az erőfeszítés-megosztás eredményét nehéz ellenőrizni. Az EGSZB ezért az adatok bemutatását, a számítások elvégzését és az alkalmazott módszertant illetően az átláthatóság fontosságát hangsúlyozza.

4.5. A kiszámíthatóság növelése érdekében az EGSZB fontosnak tartja, hogy figyelembe vegyék a „Brexit” erőfeszítés-megosztásra gyakorolt lehetséges hatásait, illetve felkészüljenek azokra. Másrésztől Norvégia és Izland azon szándékának adott hangot, hogy részt kívánnak venni az EU közös fellépéseiben, ami szintén hatással lehet az erőfeszítés-megosztásra.

4.6. Az erőfeszítés-megosztás terén mutatkozó elkerülhetetlen hiányosságok miatt fontos olyan rugalmassági mechanizmusokat és szabályokat bevezetni, amelyek lehetővé teszik a legnagyobb hatásfok elérését. Az ágazatok közötti rugalmasság új formáit is meg kell vizsgálni. Ezenkívül szükség van egy hatékony és átlátható rendszerre a rugalmassági intézkedések eredményének figyelemmel kísérésére.

4.7. Az éves kibocsátási jogosultságok tagállamok közötti kereskedelme által kínált rugalmasság és a más államokban végrehajtott intézkedések a fokozott költséghatékonysághoz és a méltányossághoz egyaránt hozzájárulnak. Ugyancsak szükség van arra a lehetőségre, hogy a kibocsátási jogosultságok időben áthelyezhetőek legyenek, és ezt kevésbé kellene korlátozni, hiszen a gyakorlatban a kibocsátáscsökkentési intézkedések évről évre nem egy lineáris görbét követnek.

4.8. Üdvözlendő az Európai Bizottság arra irányuló javaslata, hogy lehetőséget biztosítsanak a kibocsátáskereskedelmi rendszerbe tartozó ágazatok kibocsátási egységeinek más ágazatok kibocsátásainak ellentételezésére való felhasználására, mivel ez ugyancsak a kibocsátáscsökkentés optimalizálását célozza. Ugyanakkor el kell ismerni, hogy a kibocsátási egységek egy adott országban való törlése az uniós szintű kibocsátáskereskedelmi rendszer miatt más országokra is hatással van.

4.9. Az EGSZB üdvözlő, hogy lehetőség van a LULUCF ágazaton belüli szén-dioxid-elnyelés és kibocsátáscsökkentés más ágazatok kibocsátásainak ellentételezésére való felhasználására. Az erdőgazdálkodást oly módon lehetne bevonni a rugalmassági mechanizmusokba, hogy az ösztönözze a fenntartható erdőgazdálkodást és az erdőállomány növekedését, és ne ássa alá az erdészeti erőforrások biogazdaságon belüli, nyersanyagként való felhasználását.

5. Részletes megjegyzések a LULUCF-javaslatlathoz kapcsolatban

5.1. A mezőgazdaság és az erdőgazdálkodás szerepe holisztikus megközelítést követel meg az uniós éghajlat-politika részéről. A mezőgazdaság és az erdőgazdálkodás az éghajlatváltozás mérséklésén felül az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás problémájával is szembeesik, lévén ezek azok az ágazatok, amelyeket a leginkább sújtanak a kedvezőtlen időjárási jelenségek. Ezért egy olyan mérséklési irányvonalat kell ösztönözni, amely a legkevésbé kedvezőtlen hatást gyakorolja a termelésre. Ahogy az Európai Bizottság javaslatában is megemlíti, fontos figyelembe venni az EU globális szinten elfoglalt helyét és a Párizsi Megállapodással kapcsolatos globális értékelést, különös tekintettel a környezeti integritásra és a kibocsátásáthelezés lehetséges káros hatásaira.

5.2. A Párizsi Megállapodás szerint a század második felére egyensúlynak kell létrejönnie az üvegházhatású gázok emberi eredetű forrásokból való kibocsátásai és a nyelők – például az erdők – általi eltávolításai között. Ezért döntő fontosságú az erdők nyelőként való megőrzése és az öregedő erdők szén-dioxiddal való telítődésének elkerülése.

5.3. A fenntartható erdőgazdálkodás – a termékek előállítása során a fa nyersanyagként való felhasználásával és a fosszilis tüzelőanyagok bioenergiával való helyettesítésével együtt – a szén-dioxid-egyensúly szabályozásának hatékony eszköze. A környezeti integritás veszélyeztetésének elkerülése érdekében az egyéb ágazatokból származó fosszilis kibocsátásokat nem lehet elnyelő funkciót betöltő erdőkkel oly módon ellentételezni, amely csökkentené a fa biogazdasági célú felhasználását.

5.4. Az elnyelő funkciót betöltő erdőkkel való gazdálkodás nemcsak az erdővel borított földterületekhez, hanem mindenképpen az erdőállomány-növelés aktív erdőgazdálkodás révén történő előmozdításához, valamint a fatermékek fokozott igénybevételéhez kapcsolódik. Az EGSZB ezért fontosnak tartja, hogy a faipari termékeket is beleszámítsák a földhasználati ágazatba, és hogy a tagállamok teljes körűen kihasználják a faipari termékekben a szén-dioxid-tárolás terén rejlő lehetőségeket és az ezáltal generált egységeket. Ezenkívül lehetővé kellene tenni, hogy az erdőirtás okozta kibocsátásokat az erdőszeti erőforrások fenntartható erdőgazdálkodás révén elért növelésével lehessen ellensúlyozni.

5.5. Az éghajlatváltozás mérséklése terén a fenntartható erdőgazdálkodásban rejlő óriási lehetőségek⁽¹⁾ kiaknázása érdekében az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy fokozott erőfeszítések révén az erdőgazdálkodásra vonatkozó elszámolási szabályok kidolgozására összpontosítson. A szabályoknak tükrözniük kell az erdőállomány tényleges növekedését és a szénmegkötés mértékét, hogy el lehessen kerülni a jelenlegi szabályokkal járó problémákat, mégpedig azt, hogy bizonyos esetekben a tényleges nyelők kibocsátási forrásként határozzák meg.

5.6. Az erdőkre vonatkozó referenciaszintekkel kapcsolatban javasolt elszámolási szabályok a korábbiakhoz képest sokkal összetettebbek, és nem ösztönzik kellőképpen az erdőállomány növelésének fokozását vagy a biogazdaság megerősítését. Az EGSZB azt javasolja, hogy – a túl részletes kritériumok meghatározása helyett – az erdőkre vonatkozó nemzeti referenciaszinteket a tagállamok az erdőszeti erőforrások tervezett hasznosításával összhangban határozzák meg, biztosítva eközben, hogy az éves kitermelés hosszú távon ne haladja meg az éves növekedést.

5.7. Az EGSZB üdvözlöi az Európai Bizottság azzal kapcsolatos észrevételeit, hogy a kibocsátások kettős elszámolásának elkerülése érdekében fontos, hogy a biomassza energiaágazaton belüli felhasználását a szén-dioxid-kibocsátás szempontjából semlegesnek tekintsék, ahogy az az Éghajlat-változási Kormányközi Testület (IPCC) iránymutatásaiban is szerepel. Ezen túlmenően a kibocsátások kettős elszámolásának minden formáját el kell kerülni.

5.8. Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a földhasználati ágazat tekintetében egyszerűsített globális elszámolási szabályok megteremtésére törekedjen. A többi ország e folyamatban való részvételének ösztönzése érdekében a szabályoknak a lehető legegyszerűbbnek kell lenniük. Nemzetközi szinten az Uniónak az erdőszeti erőforrás-állománnyal és a nyomkövetési módszerekkel kapcsolatos saját tudásával is hozzá kell ehhez járulnia, és pontos uniós műholdas rendszert kell kifejlesztenie, mely rendelkezik az ahhoz szükséges kapacitással, hogy globális szinten friss adatokkal szolgáljon.

5.9. Az erdőgazdálkodást illetően az aktív szántóföldi gazdálkodás és legelőgazdálkodás szintén hozzájárul az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez, ugyanakkor a globális élelmezésbiztonsághoz is. A szántóföldi gazdálkodás és a legelőgazdálkodás javítása – ideértve a talaj termőképességét, a betakarítást és az újratelepítést is – fokozza a szénmegkötést, amit megfelelően el kell ismerni. A biomassza-termelés korlátozása a fotoszintézis csökkenése miatt hosszú távon az üvegházhatású gázok légkörből való elnyelésének csökkenését eredményezné. A szerves talajok sajátosságait szintén figyelembe kell venni, és lehetőségeket kell nyújtani az azokon való gazdálkodás folytatására.

⁽¹⁾ Nabuurs et al. 2015. A new role for forests and the forest sector in the EU post-2020 climate targets (Új szerep az erdők és az erdőszeti ágazat számára az EU 2020 utánra vonatkozó éghajlat-politikai célkitűzéseiben).

5.10. A szántóföldi gazdálkodásban és a legelőgazdálkodásban rejlő óriási lehetőségeknek a talaj szénelnyelő szerepének fokozása céljából történő teljes mértékű kiaknázása, illetve teljesítményük javítási lehetőségeinek jelzése érdekében az EGSZB az ezzel kapcsolatos kutatást és az egynyári és évelő nem fás növényekkel kapcsolatban a biomasszára vonatkozó elszámolási szabályok kidolgozását szorgalmazza. A helyi adottságok figyelembevételével a talaj funkcióinak optimalizálására irányuló dinamikus talajgazdálkodási megközelítésben rejlő potenciál nemcsak az éghajlat és a környezet számára előnyös, hanem a mezőgazdasági ágazat gazdasági és társadalmi fenntarthatóságához is hozzájárul, különösen a kis családi gazdaságok esetében.

5.11. Mindent egybevetve sikert értek el Párizsban a nemzeti célértékek meghatározására irányuló alulról építkező megközelítéssel, amely az egyes államok erősségeire és lehetőségeire épül. Az EGSZB ugyancsak elismeri a LULUCF-ágazattal kapcsolatos, tagállamok közötti különbségeket. A szakpolitikákat tehát a szubszidiaritás elvével összhangban nemzeti szinten kell személyre szabottan kidolgozni, és a LULUCF-ágazatnak továbbra is az éghajlat-politika egy külön pillérét kell alkotnia.

5.12. Az EGSZB arra ösztönözné az egyes tagállamokat, hogy az éghajlatváltozás mérséklése céljából a földhasználati ágazatban vezessenek be ambiciózus politikákat, ugyanakkor a fenntartható földhasználattal és erdőgazdálkodással kapcsolatban – különösen a civil társadalom és a szociális partnerek nemzeti, regionális és helyi szintű folyamat keretében történő fokozott bevonásával – alakítsanak ki egy hosszú távú jövőképet.

5.13. Ahhoz, hogy ambiciózus politikákat ültessünk át a gyakorlatba, jelentős pénzügyi forrásokra van szükség. E célból az EGSZB arra ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy a meglévő finanszírozási eszközök mellett e célok elérésének támogatása érdekében az EBB-vel együttműködve egy külön finanszírozási eszközt hozzon létre. Továbbá egyértelműen növelni kell az azokba a kutatásokba és fejlesztésekbe történő beruházásokat, amelyek az éghajlatváltozás mérséklésére irányuló új módszereket célozzák.

Kelt Brüsszelben, 2016. december 14-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Georges DASSIS
